

Fréttaskýring | 2.000 erlendir karlmenn starfa við virkjun og álver Aðeins unnið, borðað og sofið

Afar ólíkt er að búa á reginfjöllum eða í eins kílómetra fjarlægð frá næstu byggð

Lífið snýst um að þrúka úthaldið og komast í frí Tæplega 2.000 erlendir karlmenn starfa að byggingu álvers og virkjunar á Austurlandi.

Tæplega 2.000 erlendir karlmenn starfa að byggingu álvers og virkjunar á Austurlandi. Þeir vinna á 10 tíma vöktum í 2 eða 3 mánaða úthöldum og fá frí í 2 eða 3 vikur miðað við það, auk frídags á sunnudögum viku hverja. Þeir hafa nauman tíma til að gera annað en að vinna, borða og sofa; samskipti við heimamenn eru upp og ofan, samskipti við innlendar konur fara leynt og afþreyingu er helst að finna í vinnubúðunum þar sem þeir búa.

Yfir 2.000 karlar af erlendu þjóðerni búa nú á Austurlandi og starfar meirihluti þeirra að virkjunar- og stóriðjuframkvæmdunum. 624 erlendir starfsmenn, megnið karlar, eru við byggingu álvers á Reyðarfirði á vegum Bechtel og undirverktaka og um 1.200 starfsmenn hjá Impregilo við Kárahnjúkavirkjun. eru þá ótaldir erlendir starfsmenn undirverktaka þar, sem skipta tugum. Að auki býr og starfar nokkur hópur erlendra karla vítt og breitt um fjórðunginn óháð álveri eða virkjun. Hjá Bechtel eru karlmenn af 16 þjóðernum við störf. Af 624 starfsmönnum eru 559 Pólverjar og flestir aðrir Kanadamenn, Bandaríkjamenn, Ástralar og Chilebúar. Langflestir starfsmannanna búa í Fjarðal Team Village, FTV-þorpinu rétt utan við þorpið í Reyðarfirði, en yfirmenn búa margir inni á Reyðarfirði eða Eskifirði og eru leigðar undir þá íbúðir eða einbýlishús. Í FTV er gott mötuneyti, grillstaður og bar, fimm afþreyingarsalir með t.d. borðtennis, billjarð, stóru sjónvarpi og 16 sjónvarpsstöðvum, bókasafn með internettengdum tölvum, lítil verslun með nauðsynjum og þreksalur. Þráðlaust internet er á svæðinu svo þeir sem eiga sína tölvu geta notast við það.

Allir fá í upphafi kynningu á Íslandi og þeirri þjónustu sem er í boði í Fjarðabyggð. Starfsmenn fara títt inn á Reyðarfjörð og ganga þá gjarnan sérstakan upplýstan göngustíg sem liggur milli þorpanna. Erlendu starfsmennirnir setja sterkan svip á Reyðarfjörð og sem dæmi má oft sjá Pólverja raða sér á bryggjur og bakka og dorga. Þeir fara í hópum í matvöruverslanir og vínbúð og sækja mikið veitinga- og skemmtistaði á svæðinu, alls staðar auðþekktanlegir í gulu búningunum.

Bechtel innprentar sínu fólki mjög rækilega að hver og einn sé fulltrúi fyrirtækisins út á við og hvetur ákveðið til að menn hagi sér vel. Svo virðist sem ekki hafi komið til neinna meiri háttar árekstra við heimamenn. Heimsóknir í FTV-þorpið eru

takmarkaðar, ekki síst fyrir það að vegna vaktavinnu á að ríkja þar ró. Íbúar þar geta þó tekið inn gesti á sínum vegum og bera ábyrgð á þeim.

Einhver samskipti eru á milli erlendu starfsmannanna og íslenskra kvenna á svæðinu, en virðast ekki vera mikil.

Samfélag fjarri byggð

Á Kárahnjúkasvæðinu búa nú hátt í 2.000 manns allt í allt. Erlendir starfsmenn Impregilo eru um 1.200 talsins, þar af er 591 frá löndum utan Evrópska efnahagssvæðisins og 441 innan þess. 115 nýir eru væntanlegir um þessa helgi. Starfsmannavelta hefur minnkað mjög mikið eftir því sem liðið hefur á verkið og því myndast fastur kjarni starfsmanna.

Yfirlæknir á svæðinu segir heilsu fólks býsna góða, þ.m.t. geðheilsu erlendra starfsmanna, sem helst þjást af heimþrá og svefntruflunum vegna sumarbirtunnar. Töluvert er um að vera á svæðinu, starfsmönnum til afþreyingar. Fjölsótt eru tungumálanámskeið og oft skemmtanir í klúbbhúsi. Sýnt er beint frá íþróttaviðburðum og afþreyingarefni í sjónvarpi á fleiri tugum sjónvarpsrása. Nettengingar eru í boði fyrir alla starfsmenn á herbergjum og þráðlausar tengingar víða um svæðið. Gott mötuneyti, matvöruverslun, sjoppu, heilsugæslu, skóla, leikskóla og þrek- og íþróttasali má og finna í búðunum.

Karlar úr Kárahnjúkum koma margir hverjir á sunnudögum í Egilsstaði og fara þá í þær búðir sem á annað borð eru opnar og á kaffihús og sjoppur. Viðmælandi Morgunblaðsins segir heimamenn lítið hafa reynt að ná til útlendinganna við virkjunina á mannlegum og félagslegum nótum, utan félagasamtaka kvenna sem hafa samband við fjölskyldur í búðunum. Samfélagið sé þröngt og einangrað fyrir vikið og hverfist um sjálft sig. Karlarnir vinna, borða, sofa, umgangast töluvert eftir þjóðernum, fara á einstöku fylliri og langar í félagsskap kvenna, sem takmarkast við búðirnar sjálfar enda lítið hægt að gera í þeim efnum á örfáum sunnudagsklukkustundum á Egilsstöðum.

"Bara vinna á þessum ömurlega stað, engin sól, engar konur. Ekki einu sinni á Egilsstöðum," sagði einn og yggldi sig.

Skv. upplýsingum frá Bechtel hafa starfsmenn tekið töluverðan þátt í heilsurækt inni á Reyðarfirði, farið sé í sund á sunnudögum í Egilsstaði og helgarferðir um Austurland, Norðurland og allt suður í Breiðamerkurlón þegar gefur og söfnin í kring skoðuð. Þátttaka er misjöfn og mest þegar farið er í Bónus á Egilsstöðum á sunnudögum. Nú koma 40 til 50 nýir starfsmenn vikulega til Bechtel og um 1.600 manns verða við störf um mitt næsta sumar, þar af á milli 10 og 20% Íslendingar. Það þýðir líklega að 800 erlendir karlmenn eru væntanlegir til viðbótar á Reyðarfjörð næsta hálfu árið eða svo.